

Sygn. akt I CSK 2858/22

POSTANOWIENIE

Dnia 19 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku A. L.
przy uczestnictwie W. L., G. L., P. L., S. G., J. K., P. P., małoletnich: I. L., P. L.1,
A. L. i J. L.
o stwierdzenie nabycia udziału w prawie własności nieruchomości przez
zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 26 października 2021 r., sygn. akt V Ca 338/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od wnioskodawczynie A.L. na rzecz uczestniczki J.K. kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 26 października 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację wnioskodawczynie A. L. od postanowienia Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 16 grudnia 2020 r., którym oddalony został wniosek o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie udziału w prawie własności bliżej w tym wniosku określonej nieruchomości.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 172 § 1 i 2, art. 336 i art. 339 k.c. oraz przepisów prawa procesowego - art. 378 § 1 w zw. z art. 391 § 1 oraz art. 385 k.p.c.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na oczywistą zasadność skargi, a jednocześnie na istnienie „konieczności wykładni przepisów dotyczących zasiedzenia”. W ramach tego uzasadnienia wnioskodawczyni podniosła, że „niniejsza skarga zasługuje na przyjęcie do rozpoznania, ponieważ uchybienia, jakich dopuścił się sąd II instancji, miały charakter kwalifikowany, a zaskarżone postanowienie w takiej sytuacji jest sprzeczne z zasadniczymi podstawami tak pewności prawa, jak i granic ochrony praw każdego podmiotu prawa cywilnego”. W dalszej zaś części uzasadnienia, wskazując na konieczność wykładni przepisów prawa, wnioskodawczyni podniosła, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego, dotyczącym zasiedzenia udziałów w nieruchomości przez współwłaściciela, „nie można się doszukać rozwinięcia dwóch aspektów, które są niezwykle istotne, a które mają miejsce w niniejszej sprawie: 1) jak traktować sytuację, w której małżonek wnioskodawczyni, na rzecz którego też ma być stwierdzone zasiedzenie i który może wykazać się spełnieniem wszystkich przesłanek warunkujących zasiedzenie nieruchomości, nie jest współwłaścicielem danej nieruchomości? 2) w jaki sposób współwłaściciel miałby zmanifestować wolę objęcia w samoistne posiadanie udziału innego współwłaściciela, z którym nie ma obiektywnej możliwości porozumienia się (nie wiadomo, czy dana osoba w ogóle żyje [obiektywne okoliczności, jak upływ czasu i średnia długość życia człowieka wskazywałyby, że te osoby już nie żyją od dziesięcioleci], jak i zachodzi niemożność ustalenia jakichkolwiek następców prawnych tejże osoby)?” Skarżąca wskazała ponadto, że „skarga kasacyjna zasługuje na przyjęcie do rozpoznania również z uwagi na oczywiste naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., ponieważ sąd II instancji nie rozpoznał istotnych zarzutów z apelacji (...).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestniczka J. K. wniosła o odrzucenie skargi bądź odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a ponadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli wystąpi przynajmniej jedna z przyczyn określonych w tym przepisie, co powinno zostać wykazane i należycie uzasadnione przez skarżącego składającego wniosek o takie przyjęcie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Warunki, jakim powinno odpowiadać prawidłowe uzasadnienie wniosku zostały wszechstronnie wyjaśnione w ustabilizowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Skarżąca nieskutecznie powołała się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie uzasadniając twierdzenia o oczywistej zasadności skargi stosowną argumentacją prawną, która zmierzałaby do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ. i z dnia 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, nie publ.). Uzasadnienie wniosku skarżącej, pomija zupełnie aspekt „oczywistości” zasadności skargi, sprowadzając się po części do powtórzenia materialnoprawnych zarzutów kasacyjnych i przedstawienia skróconej wersji ich uzasadnienia, po części zaś do powtórzenia samych tylko zarzutów procesowych. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazał, że uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny zasadności postawionych zarzutów, co na obecnym etapie postępowania byłoby niedopuszczalne, a tak właśnie skarżąca uzasadniła wniosek (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, nie publ.). Trzeba przy tym pamiętać, że skarga kasacyjna jako szczególny środek zaskarżenia nie służy weryfikacji prawidłowości podstawy faktycznej i prawnej prawomocnych orzeczeń, a rolą Sądu Najwyższego nie jest usuwanie wszystkich ewentualnych wad i uchybień kwestionowanych rozstrzygnięć.

Na marginesie w świetle podniesionych podstaw skargi trafność zaskarżonego nie budzi wątpliwości. Za prawidłowe należy zwłaszcza uznać stanowisko Sądu o konieczności zmanifestowania również przez męża wnioskodawczyni w sposób szczególny woli wyłącznego posiadania całej

nieruchomości. Manifestacja taka odnosi się zresztą nie tylko do innych współwłaścicieli, lecz również do otoczenia np. sąsiadów.

Należy dodać, że skarżąca, powołując się na oczywistą zasadność skargi, powołała się równocześnie na „konieczność wykładni przepisów dotyczących zasiedzenia”, przedstawiając w tym zakresie dwa pytania bez ich rozwinięcia i przedstawienia dalszej argumentacji. Powołanie się na przesłankę, określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a zatem na oczywistą zasadność skargi, wyklucza możliwość skutecznego powołania się jednocześnie na potrzebę (konieczność) wykładni przepisów prawa, czyli na przesłankę, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdy dotyczą one zbieżnych kwestii prawnych. Wystąpienie jednej z tych przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowi przeszkodę do wystąpienia drugiej z nich. Należy zauważyć, że uzasadnienie twierdzenia o wystąpieniu przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga przede wszystkim wyraźnego wskazania, o jaki przepis (przepisy) chodzi skarżącemu, a w dalszej kolejności przedstawienia argumentacji świadczącej o tym, że wykładnia tych przepisów budzi poważne wątpliwości bądź wywołuje w orzecznictwie sądów rozbieżności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.), czego w skardze wnioskodawczyni ewidentnie zabrakło.

Z omówionych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego oparto na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. oraz § 2 pkt 6, § 5 pkt 1, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

[as]